

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

STICHTING NEDERLANDS ONDERWIJS KOS

School : NTC-VO St. Nederlands Onderwijs Kos
Plaats : Kos
BRIN-nummer : 28UV

Datum schoolbezoek : 9 en 10 februari 2017
Datum vaststelling : 12 mei 2017

Inhoud

- 1 Inleiding 5
- 2 Kwaliteitsprofiel 7
- 3 Beschouwing 11
- 4 Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO Stichting Nederlands Onderwijs Kos in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit deze zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben, namelijk het zelfevaluatie instrument van de periode 2015-2016 en het activiteitenplan. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in een eerste klas vo-groep, een vierde klas vo-groep en een individuele les van een richting 3 leerling de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de leraar over de kwaliteit van de indicatoren; opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de leraren. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.					•

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen				•
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.				•
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.				•
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	Ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO Stichting Nederlands Onderwijs Kos en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De NTC-school op Kos bestaat al bijna 25 jaar. Op de school wordt Nederlandse taal en cultuur gegeven aan kinderen van 11 tot 17 jaar. Door een terugloop van leerlingen zijn er geen onderbouwleerlingen meer. In 2012 waren er nog twintig leerlingen, inmiddels heeft de school nu nog slechts dertien leerlingen. Negen daarvan zitten op het voortgezet onderwijs en acht van hen volgen richting 2 onderwijs. Bij richting 2 onderwijs mag de taalachterstand niet meer dan twee jaar zijn. De leerlingen werken op verschillende niveaus voor een Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT). Drie van hen hebben dit certificaat op het hoogste niveau al gehaald en volgen de lessen om het Nederlandse taalniveau op peil te houden. Voor bijna alle leerlingen is het einddoel van deze NTC-school een goede doorstroom naar het Nederlandse of Belgische onderwijssysteem op mbo, hbo of universitair niveau. Een doel dat voor veel ouders steeds belangrijker wordt, gezien de economische situatie in Griekenland. Eén leerling krijgt op individueel niveau richting 3 onderwijs maar ook met als doel een goede aansluiting op Nederlandstalig onderwijs. Ook de vier leerlingen in het primair onderwijs hebben niet meer dan twee jaar achterstand en ook voor hen is als doel gesteld het behalen van de CNaVT certificaten. Het eerste certificaat wordt al in groep 8 gehaald.

Het is een spannende tijd voor de school want het voortbestaan is uiterst onzeker, zo niet opheffing al een voldongen feit. Voor sommige leerlingen is dat jammer want als de school ophoudt te bestaan kunnen zij niet meer het CNaVT halen. Bovendien gaat veel ervaring en deskundigheid verloren als de school er niet meer is. Kortom een lastige afweging voor het bestuur waar op dit moment goed over wordt nagedacht.

Sinds het vorige inspectiebezoek zijn er geen veranderingen in het team, dat nog steeds bestaat uit één bevoegde leraar die ondanks de onzekere situatie gemotiveerd en bevlogen werkt aan het verbeteren en verder ontwikkelen van het onderwijs op de school. De school is inmiddels al weer een paar jaar gehuisvest in het huis van de leraar. Dit nadat de school de afgelopen jaren op verschillende plekken was ondergebracht. De leraar geeft les in een gezellig klein lokaaltje waar volgens een rooster alle groepen les krijgen.

Het bestuur werkt al een groot aantal jaren samen en heeft vier leden, een voorzitter, twee penningmeesters en een secretaris. Het is een betrokken bestuur dat zowel meedenkt maar ook haar bestuurlijke taken serieus neemt.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De krimp van het aantal leerlingen en het wegvallen van de subsidie zorgen er voor dat de continuering van de school voortdurend onderwerp van gesprek is. Maar het gebrek aan leerlingen is toch wel de grootste zorg. Er zijn nog wel tweede generatie kinderen op het eiland maar het is de vraag of de investering in deze groep nog de moeite waard is.

Het schoolbestuur had nog wat reserves waardoor de onkosten, vooral het salaris van de leraar, betaald kunnen worden. Het verhogen van de ouderbijdrage was geen optie gezien de financiële situatie van veel ouders. Wel beknipt de school waar mogelijk op materiaal. De leraar haalt veel van het internet, laat leerlingen oefeningen op de computer maken, waardoor ze geen kopieën nodig heeft. Via internet volgt ze scholingen, zoekt ze materialen, filmpjes en oefeningen om het aanbod te verrijken. Het bestuur denkt dat ze het op deze manier nog twee jaar volhouden. Dat zou betekenen dat twee leerlingen niet het CNaVT zullen halen.

Algemeen beeld

De kwaliteit van het onderwijs op de NTC-school van Kos is van een ruim voldoende tot goed niveau. Ten opzicht van het inspectiebezoek van vier jaar geleden heeft de school zich zelfs verder ontwikkeld en verbeterd. De krimp en het wegvallen van de subsidie hebben geen invloed gehad op de kwaliteit van het onderwijs. De onderwijskwaliteit heeft zich gecontinueerd en het aanbod is rijker geworden door het gebruik van ict en een wat andere manier van lesgeven waar meer de nadruk ligt op zelfstandig werken, coöperatieve werkvormen en interactie. Hierdoor slaagt de leraar er op een goede manier in de leerinhouden, het aanbod, af te stemmen op de leerlingen. Bij de instructie en de verwerking gebeurt dat in voldoende mate. De actieve werkhouding, de betrokkenheid van de leerlingen is ook tijdens dit inspectiebezoek weer als goed beoordeeld. Daarbij wil de inspectie de leraar complimenteren met het prettige, positieve pedagogisch klimaat.

De zorg en begeleiding is voldoende net als bijna het hele aspect kwaliteitszorg.

De planmatigheid van de verbeteractiviteiten is onvoldoende omdat de richting die de school uitgaat onduidelijk is. Het is van belang voor de leerlingen, de ouders en de leraar dit zichtbaar en duidelijk te communiceren en hier doelen en termijnen voor te stellen.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de opbrengsten aan de hand van de examenresultaten en op basis van een goede doorstroom en geringe vertraging gedurende de schoolloopbaan. Op de NTC-school op Kos wordt lesgegeven aan leerlingen die in de eerste klas en vierde klas voortgezet onderwijs zitten. De leerlingen werken op verschillende niveaus voor een Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT). Drie van hen hebben dit certificaat op het hoogste niveau al gehaald en volgen de lessen om het Nederlandse taalniveau op peil te houden.

Een goede doorstroom naar het Nederlandstalige onderwijs

Voor bijna alle leerlingen is het einddoel van deze NCT-school een goede doorstroom naar het Nederlandse of Belgische onderwijssysteem op mbo, hbo of universitair niveau. Eén leerling krijgt op individueel niveau richting 3 onderwijs maar ook met als doel een goede aansluiting. De examenresultaten beoordeelt de inspectie aan de hand van de laatste drie jaar en zijn van voldoende niveau. Het gaat echter om zeer geringe aantallen per jaar maar de resultaten laten zien dat bijna alle leerlingen het NTC-onderwijs succesvol afsluiten. De leraar en het

bestuur geven hier bij aan dat de leerlingen het goed doen in Nederland en een goede aansluiting hebben.

Onderwijspraktijk

Een rijk en uitgebalanceerd aanbod

Zoals al genoemd blijft, ondanks de onzekere situatie, het onderwijs op Kos zich doorontwikkelen. De leraar is voortdurend bezig om het onderwijs te verbeteren en te vernieuwen. Ze houdt hiermee aansluiting op de interesses en het niveau van de leerlingen. Naast de methodes, zorgt ze met behulp van onder andere informatie van het internet, filmpjes, de NOB en collega-scholen voor een uitgebalanceerd, maar ook rijk aanbod. Ze werkt heel gericht naar de taalniveaus van verschillende CNaVT certificaten. Hiermee bereikt ze niet alleen dat de aangeboden leerinhouden voldoen aan de kerndoelen maar weet ze het aanbod, waar nodig, uit te breiden en boeiender te maken. De inspectie heeft dat als goed beoordeeld. Daarnaast heeft ze voor leerlingen die het hoogste taalniveau hebben gehaald ook nog een programma samengesteld waarmee de leerlingen het Nederlandse taalniveau onderhouden. Ook voor de taalzwakke leerlingen, de richting drie leerlingen heeft ze een apart programma, met behulp van een leer methode, samengesteld. Dit programma is helemaal afgestemd op een individuele leerling. Ook deze indicator heeft de inspectie als goed beoordeeld.

Met betrekking tot de Nederlandse cultuur worden er Nederlandse feestdagen gevierd, gebruikt de leraar materiaal uit Nederland zoals Nieuwsbegrip en filmpjes die aansluiten bij Nederlandse thema's. Hier heeft ze ook gesprekken en debatten over met de leerlingen.

Actieve leerlingen en een interactieve sfeer

Naast het goede aanbod valt een prettige, positieve interactieve sfeer op en een zeer taakgerichte werksfeer. Leerlingen doen goed mee en werken hard tijdens de Nederlandse lessen en dat terwijl ze al een druk en vol Grieks schoolprogramma achter de rug hebben. De respectvolle en betrokken houding van de leraar en de interactieve open sfeer ligt hier aan ten grondslag. Leerlingen bouwen een band met elkaar en de leraar op waar de Nederlandse- cultuur en – eigenheid een rol in speelt. De inspectie heeft zowel de pedagogische benadering als ook de taakgerichte werksfeer en actieve werkhouding van de leerlingen als goed beoordeeld.

De school plant voldoende tijd in voor de leerlingen en gebruikt de tijd effectief. Er gaat tijdens de lessen weinig tijd verloren door organisatorische of orde problemen. Als de leerlingen binnen komen wordt er direct met de les begonnen. De leraar geeft huiswerk maar probeert dit zoveel mogelijk te beperken gezien de drukke agenda's van de leerlingen door bijlessen en veel huiswerk van de Griekse school.

De uitleg is duidelijk. Door de interactieve sfeer kunnen leerlingen vragen stellen en weet de leraar of de leerlingen de leerstof hebben begrepen. De lessen zijn voldoende gestructureerd al liggen er kansen om de doelen van de lessen inhoudelijker en contextrijker te maken en wellicht is een programma met hetgeen de dag gaat bieden zinvol, inclusief doelen, om de leerlingen nog meer overzicht te geven. Bovendien is het belangrijk om de lessen af te sluiten met een terugblik op de eventueel behaalde doelen.

Het onderwijs op de Nederlandse school is helemaal afgestemd op de individuele leerlingen. Zowel bij de instructie als bij de verwerking. Toch probeert de leraar ook momenten in te bouwen dat de leerlingen van elkaar leren door

spreekvaardigheidsoefeningen, zoals het verhaal van een filmpje navertellen, de leerlingen presentaties laten geven, te laten debatteren en discussies. Daarnaast geeft ze instructies over door leerlingen veel gemaakte fouten die ze uit de schrijfoefeningen haalt. Doordat ze het aanbod van de leerstof zo goed uitzoekt en op maat maakt voor individuele leerlingen heeft de inspectie dat onderdeel van de afstemming als goed beoordeeld.

De zorg en begeleiding is voldoende

De leraar volgt in voldoende mate de ontwikkelingen van de leerlingen. Dat doet ze met methodeonafhankelijke toetsen, methodeafhankelijke toetsen en zelfgemaakte toetsen en schrijftoetsen. Bovendien wordt het huiswerk dat de kinderen maken structureel gecontroleerd en krijgen de leerlingen regelmatig een dictee zodat de leraren weten dat de aangeboden leerstof door de leerlingen wordt beheerst. Toetsen worden besproken en de leraar heeft zicht op welke onderdelen leerlingen nog niet beheersen en ze past daar het aanbod op aan. Soms maakt ze daarvoor een groepsplan als ze ziet dat veel leerlingen dezelfde fouten maken. Ze heeft geen individuele handelingsplannen aangezien ze heel doelgericht de doelen van de individuele leerlingen in beeld heeft en daar haar onderwijs op aanpast. Die voortgang heeft ze voldoende in beeld en bespreekt ze tijdens de 10 minuten gesprekken met de ouders.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is voldoende. Het bestuur en de leraar heeft de leerlingenpopulatie goed in beeld en past hier het onderwijs op aan. Daarnaast heeft de leraar goed zicht op de resultaten van de leerlingen. Het zou goed zijn als ze hier overzichten van maakt voor een beter totaal beeld. Het onderwijs wordt in voldoende mate geëvalueerd. Zo heeft het bestuur en de leraar een zelfevaluatie ingevuld, komt er jaarlijks iemand van het bestuur in de klas kijken en wordt ouders gevraagd wat ze van het onderwijs vinden.

De school is klein en mede daardoor ook erg laagdrempelig, ouders lopen makkelijk binnen. Risico van de kleinschaligheid is dat veel mondeling wordt afgesproken en met betrekking tot het voortbestaan van de school doen zich verschillende verhalen voor. De inspectie heeft dan ook de planmatigheid van de verbeteractiviteiten, vooral als het om dit onderdeel gaat, als onvoldoende beoordeeld. Het is onduidelijk waar de school heen wil, welke doelen de school (nog) wil bereiken en het tijdspad dat hier voor staat. Bovendien is het belangrijk om juist dit onderwerp met alle betrokken te communiceren.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

